

somhed at følge, eventuelt øve Indflydelse paa det paagældende Firmas eller den paagældende Sammenslutnings Dispositioner". Det er altsaa ikke en Stemmning, men en bestemt Kendsgerning — den, at der i Skotøjsindustrien her i Landet opstod en overkapitaliseret Koncentration —, der har givet Anledning til Lovforslaget.

Men gaar man videre, viser det sig ogsaa, at det ærede Medlem læser dette Lovforslag gennem et Slør af Uvillie, hvad enten det nu er overfor Forsynet i Almindelighed eller Professor Birck i Særdeleshed. Det ærede Medlem siger følgende rigtige Ord: det er ikke det Spørgsmaal, hvorvidt den Pris, som en Koncentration fastsætter, er legitim eller illegitim, der er det eneafgørende, det er selve den uhyre Koncentration af Kapital og Mennesker, hvori der er en Fare. Det, at det ærede Medlem kan gøre denne rigtige Bemærkning, viser jo, at det ærede Medlem ikke læser Lovforslaget med sin almindelige Opfattelsesevne, men anvender en ualmindelig Opfattelsesevne paa dette specielle Omraade, thi Lovforslaget tager jo ikke blot Sigte paa de Koncentrationer, som skaffer sig en illegitim Fortjeneste. Deri at man drager en koncentreret Bedrift ind under Tilsynets Virksomhed, ligger jo ikke en Gang en Mistanke om, at vedkommende Firma misbruger sin Magt, men kun det, at den paagældende Bedrift er en koncentreret Bedrift af denne særegne Karakter. Og derfor vil Tilsynet komme til at beskæftige sig med en Række koncentrerede Bedrifter, som ikke tager illegitim Fortjeneste. Det er altsaa ikke rigtigt, at selve den illegitime Fortjeneste er Grundpillen i Lovforslaget, nej, det er selve Kapitalkoncentrationen og Bedrifts- og Menneskekoncentrationen, der indeholder de af det ærede Medlem rigtigt paaviste Farer, som er denne Sags Hovedindhold.

Vedrørende Oplysningen af disse Forhold har saa Tilsynsraadet forskellige Virksomheder. Det kan komme til at aflægge Beretning om saadanne Koncentrationer, som tager legitim Fortjeneste, men alligevel udøver et Misbrug af sin økonomiske Magt i Retning af at hindre den frie Konkurrence. De kan slaa al mulig Konkurrence ned og alligevel paa et vist Tidspunkt ikke tage mere end legitim Fortjeneste. Det kan godt tænkes, at en saadan Bedrift eksisterer. De kan her i Landet slaa al anden Virksomhed ned ved Magtmisbrug og alligevel ikke være i Stand til at tage illegitim Fortjeneste, fordi de maaske er under Konkurrence fra Udlandets Side. Og alligevel

kan der ved en saadan Virksomhed være den Fare, som det ærede Medlem rigtigt paapegede, og derfor kan det være rimeligt, at Samfundet tager dem under Tilsyn.

En Sideopgave — det er udtrykkelig fremhævet i Lovforslaget som en Sideopgave — er det saa at foretage Foranstaltninger til Sikring af Forbrugernes Interesser. Der staar udtrykkelig: „Ved Siden heraf paahviler det Raadet at gøre Indstilling til Indenrigsministeriet om, at der søges gennemført saadanne Foranstaltninger til Sikring af Forbrugernes Interesser, som Raadet efter sket Undersøgelse finder ønskelige.“ Men Hovedopgaven er selvfølgelig den koncentrerede Bedrifts Belysning indefra, saaledes at man ser, hvad den er, og hvad der sker i den, saaledes at Offentligheden faar fuldt Rede paa den, og den nødvendige Aabenhed og Redelighed derved fremkommer.

Det ærede Medlem sagde, at han maatte have Lov til at tillægge sig almindelig Opfattelsesevne. Ja, det er jeg fuldt ud enig med ham i. Jeg anser ikke blot hans Opfattelse for at være almindelig, men som liggende noget, ja, ikke saa lidt over det almindelige. Men naar han trods denne Evne ikke har kunnet forstaa Lovforslaget, maa det være, fordi han har læst det gennem et Slør af Uvillie, som jeg altsaa har formodet er fremkaldt ved Krænkelser af hans Monopolrettigheder.

Det ærede Medlem tog fejl, hvis han mente, at jeg havde fremstillet ham som en begejstret Tilhænger af *laissez-faire*. Min Bemærkning i saa Henseende — hvis det var en Bemærkning af mig, det ærede Medlem hentydede til — tog Sigte paa det ærede Medlem Hr. Knud Kristensens Opfattelse. Jeg kender jo godt det ærede Medlem Hr. Fraenkels Stilling paa det økonomiske Omraade, som jo er meget langt fra at være liberal, hverken gammel- eller nyliberal er det ærede Medlem. Naar det ærede Medlem, idet han skildrede en Samfundstilstand bygget paa den fuldkomne Egeninteresse og en Samfundstilstand bygget udelukkende paa Fællesinteressen, mente, at der var en Pendulsvingning mellem disse to Tilstande, og at den store Vanskelighed var at finde Samlingen af Egen- og Fællesinteressen, saa giver jeg det ærede Medlem Ret heri. Det er jo netop det samfundspolitiske Problem at kunne kombinere Egeninteressen og Fællesinteressen paa en saadan Maade, at der kan komme et nyttigt og dygtigt Samfund ud deraf. Det er jo væsentlig derpaa, de politiske Partier har bygget deres forskellige Opfattelse. Jeg